

Nivågruppering - ett sett att differentiera

Tove Leuschel är lärare i kemi,fysik och matematik vid Åshöjdens grundskola i Helsingfors i Finland. Hon verkar även som lärarutbildare och handledare för auskultanter (lärarkandidater).

”Eleverna har blivit oroligar, otryggare och okunnigar med åren” är kommentarer man hör allt oftare. Skolan måste ta tag i saken! sägs det. Vem är skolan? och hur skall skolan kunna fixa allt i dessa tider av sparande och höjda prestationskrav?

Orsakerna till elevernas oro är säkert många och att en det finns en växande stress och oro märker man i det omgivande samhället. Allt skall vara effektivt, marknadskrafetrna styr och resurserna dras in där ingen vinst är synlig. Skolans arbete går inte att värdera i pengar men vid fest tal sägs det nog att arbetet är viktigt ibland dristar sig någon att fälla komentaren ”eleverna är vår framtid”, ”de borde få de bästa som finns att tillgå”.

Vi är bara några vanliga lärare som funderar på hur vi kunde ge det bästa vi kan inom de ramar och de resurser vi har. Oron i klassen kan bero på många saker. Det vi dock märkt alldeles klar, är att två störande grupper kan ringas in; de som inte hänger med av en eller annan orsak och de som är understimulerda. I Svenska Norsen och i en del andra skolor i Helsingfors-regionen har man jobbat med lösa nivågrupper i årskurs 9 i mer än 10 år. Den finska läroplanen tillåter inte fasta nivågrupper för erfarenheter av nivågrupperna då grundskolan infördes på 1970-talet, var inte bara positiva. Eleverna, ofta pojkar tenderade att välja grupper under sin nivå för att få det lättare. Följderna var sedan ödesdigra då eleverna skulle vidare till andrastadiet..

Våra nivågrupper är inte fastspikade. Eleverna väljer grupp tillsammans med sina föräldrarna. Valet sker på basen av vitsorden i åk 8 och intresset. Hur många grupper det blir beror på antalet bas klasser, möjligheter för parallell schemaläggning och hur många lärare det finns att tillgå. Vi har kallat dem för A,B och C eller kombination av dessa.

I mellersta gruppen (B) följs läroplane ”rakt upp och ner”. I den fördjupade gruppen (C) läser man läroplanen och fördjupat. Ofta tas det in element från gymnasiets läroplan för att ge dessa duktiga elever lite mera utmaningar. I bas gruppen följs läroplanen med färre fördjupade element. Vi tar in mera konkretmatematik och följer elevernas nivå. Alla elever lärs allt som finns i läroplansgrunderna med innehållet differentieras beroende på gruppens egen nivå. Inlärninng kan inte mätas som effektivitet- för vissa tar det längre och andra kortare tid att lära sig.

Bedömningen sker med gemensamma prov som alla lärare gör tillsammans. Bedömningen av elever sker 3 gånger per år av alla lärare tillsammans. Den sista bedömningen är slutbedömningen i åk 9 som påverkar hur eleverna kommer vidare till andra stadiet.

Målen

Det är svårt att differentiera undervisningen i en grupp på mellan 20-30 elever då eleverna i åk 9 redan har en hel del åsikter om matematik, sitt eget kunnande och behovet av att kunna matematik. Genom att gruppera om eleverna har vi bättre möjligheter att bemöta elevernas olika behov. I gruppen med svag presterande kan man ge mera tid åt repetition för att täppa till luckorna i grundfärdigheter som ofta finns. Eleverna får tid att läsa och förstå uppgiften, det finns ingen som genast skriker ut svaret innan eleverna har uppfattat vad uppgiften handlar om.

I gruppen med högpresterande elever kan läraren ta in uppgifter som kräver mera arbete och tanke än de varit vana med. De är plötsligt inte så självklart att de kan lösa alla uppgifter utan större besvär.

Vi sporrar de svaga till att prestera lite mera än senast och visar de duktiga att de kan kanske ännu lite mer.

Vi lärare och eleverna tycker att denna gruppering gett oss både arbets glädje och arbets ro.